23. Orðasafn.

a) Sýnishorn af nú-
tíma íslenzku. 1/2 blað qto.

b) Miði með heitum á hinum
ýmsu hlutum róðrarskipsins.

c) Orðasafnið. 1 blað qto.

d) Viðauki við orðasafn. 1 blað qto.

e) Miði með nokkrum fágætum orðum.
Fyrirsögn? Í lofti - Á landi - Á sjó.

Sýnishorn nútíma istenzku.

Þess er jafnan helzt ad leita í Morgunbladinu. Langardaginn 3. nóv. 1945 14. sídu 4. dálki stendur: „Giftust henni, drengur minn, giftust henni bara, sagdi afinn". Hér er ekki um rit- eda stafvillu ad reda, þvi ordid er tvítekid. I stad þess ad segja, ~~giftu henni~~ giftu henni notar höf. bodháttinn þannig: giftust henni og virdist áleita, ad þad sé sama sem sagt vdri: þau giftust o.s.frv.

Er istenskan ordin svona bágstódd eftir alla hina löngu skólagöngu ungra manna? Hún er verri, en þótt þeir hefdi ekkert lært, en þó kastar ekki tólfunnu í þessu efni fyrri en Morgunbladid nor í þad og gerir þvi skil- í sína vísu!

Kjölur

1	Kjalsídur	1	Kjalsídur
2	undir-úfur	2	undir-úfur
3	yfir-úfur	3	yfir-úfur
4	undir-hrefna	4	undir hrefna
5	yfir-hrefna	5	yfir hrefna
6	farbord	6	undir farbord
7	Skjólbord	7	yfir farbord
8	rim	8	undir skjólbord
		9	yfir skjólbord
		10	rim

Ordasafnid.

Logusæbrigdi (heyrist í tali: Lossabrigdi) þ.e. vestfirzka og þýdir vedramót: Sá sem t.d. siglir hvössum vindi fyrir annes inná fjörd, lendir máske í blæjalogni þegar inná fjördinn kemur, en ad útilli stundu lidinni mætir hann enn hvassari mótvindi, og ~~[illegible]~~ kvedur svo ad ordi er í land kemur, od hann hafi lent í Logusæbrigdi („lossabrigdi").

~~Kerlingarvella, þ.e. dalaleda, gagustætt sjólæda, þ.e. þoka sem rennur af hafi inn fjördu í gódvidrum (vestfirzkt).~~

Holufiskur (í þorsk- og ýsu-hausi) þ.e. fisksepi, sem gengur aptur úr kinnfiskinum, gegn um kinnbeinid.

Leidrétting (á því sem ég hefi sagt um þad ádur)

Barnabledill: Þegar kona (vid sjó) fæddi sveinbarn, var þad almenn trú, a.m.k. á Bakkanum, þ.e. á Stokkseyri og Eyrarbakka, ad henni bæri ad taka himnuna, sem áfóst er vid þunnbeinid, sem næst er rodinn í þorskhausnum ad utanverdu, og láta hana (þ.e. himnuna) í munn barnsins, til þess ad láta þad, fyrst af öllu, nærast af vökva þeim sem þad fengi í munn sér af því ad bleyta himnuna og sjúga af henni vökvan. Þetta átti ad hafa þan áhrif fyrir barnid ad þad í 1. lagi átti „ad vena náttúr ad fyrir sjóinn".
2 -"- „ekki ad verda sjósjúkt",
og í 3 -"- „ad þad átti ekki ad farast í sjó."

Til athugunar:

Sílfroda.

Skædadrifa

Ordasafn.

Viðauki við ordasafn

Sögnin, að liggja „á grösum" (hann lá á grösum) eda „í öxlina" á við sundmið
eystra, t.d. á Stokkseyri, sem látið er bera ofan til á rætur Ingólfsfjalls (þ.e.
„grösin"). Da í efstu hamra þess („öxlina") þegar legið er til laga við sundið í
miklu brimi en þó „færum sjó", en miðin eru sundtré og sundvarða á landi,
sem venjuloga eiga að bera saman. Að liggja (til laga) „í grösum" eda „í öxlina",
munar nannast meiru en skipslengdinni, og fer þetta þá eftir þvi hvortaldan,
sem ad stedjar og brotnar á bringardinum er austlæg eia vestlæg. Sé hún
austlæg, á ad liggja á grösum (þ.e. austar) en í öxlina ella. Það er eigifátíth,
ad menn verði ad liggja heila klukkustund til laga við sundið, svo nærri
þvi sem unnt er, en varast „Skot" (þ.e. bodi, sem „lokar" þvi med öllu þegar
stór-ólög riða yfir sundið. — Af þessu má sjá hversu „hæpt er vadið" þar,
sem við brimsundin er ad eiga. (Um þetta er og ritað á ödrum stadi).

— " —

Áin, ósinn eda lónid „er Kötlótt". Er þá átt við það, ad þarna sén
steinar á botni og „Katlar" í milli, sem myndodt hafa af ís-stólpum
frá jöklum (ís-katlar). Áin, ósinn eda vatnid er þvi bædi illt til umferdar
og varasamt mjög, þvi þau eru bædi „grýtt og Kötlótt".
Talader um grýttan veg, grýttan lög (af grúti; lifsin farin ad grýtarz
og verda grútarkennd. Þá hafa og menn ordið fyrir grjótkasti (grýttir í hel)
og eru ord þessi komin ýmist af grjóti eda grúti. Ár og vötn eru stundum
Kötlótt vegna þess, ad vatnid befir grafid holur í klappir botnsins, vegna
þess, ad grjótid var þar meyrara en annarsstedar. — Í Stokkseyrarfjörn
er skerjaklasi nokkur, er Kötlur heita, sölvaplássgott, en svo stak-
steinótt, ad nannast er fært gangandi manni. Þar er og skel (ödu) ad finna.
Gledfjallid Katla bendir og á, þar sén „Katlar" nokkrir á botni og ad sjálf
sé hún nokkud grýtt í botninn.

— 4 —

Ispenjur — Grjúpáni / Skjóta uppfuglstringum
undir rið — klein
móledur
ad domalla — tátyllur (tályljur)
dedna — ekki á mösulbeinum
mösingla — morra, rorra, dorri = hrútur
fulhuna — eigra, randi, dóla, stolsa, drolla
villibrád (Kálfsblóds rettur) — bíloka bidloka hinkra, ostaldra
brísmér — svínóna
bombringur — vomur (um sjófuð og kýr
kemnar ad burdi
strekkingur — laski, vetling og stinnstrá
Kjeidlingsandpóf — setskauti — gliri s ernu
andum — ad doka vid — sambreiskja
prikid — lódylla — lepra — labba

Vedrurnar — Kútur flóðalabbi
gágúm = gágjón, smiltra
broddurinn — flyssa
fála, gála, vella, lossa
hornridi
fjallsperringur — dindilbrokk,
hosinskokk
Kaldgjólinn — golpeysingur
gjóla — barkrókar
gola — Krókastúk
ysja — ad haska sér = haskaden sér
údi — ad steypa dása = dotta nú
dásar = kerti draga ýsur
údvadi — dolpungur
kylja — hortugur, tannbúðugur
útrona — austroningur — Krogða

klinnur
klemmur

alúsa mjöðpad, bollloka = hokra
lambgróda — gryta sifur — gfug mádi
gala kalfur og gála lamb.

Síbinn. Sýpinn
Beila – beila nínn
(nakinn barns-kroppur)

Í lopti:

Gýll
úlfur
þrjár sólir
Sól í hjálmaböndum (úlfakroppu)
Klósigi
hornridi
úðvadi – hrannasubb.
þeyr

Á landi:

~~[illegible]~~
×brissmér
×grjúpán
í spenjur
×hneita
glundur
hvíta
×skjall
slengi
vil
smálki

á sjó:

agga – agg
örl
undirrid
gjálp
hnífill – Kirkuhnykill

#

× at – vomur – ×skerjála
×Kradak – ×hór – sár – ×Kjór
seil – rakki (annad en hunadur)
vadbeygja – spryt – móledur – Kodínn
hár – hlummur – hlummur – ×snodræna
Sigg – Kór (ekki í kirkju) – nótintáta
hafurtask – ×ranamosk – ×táteljur